

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.411.002.07.2021

Pan
Grzegorz Dybus
Prezes Zarządu

Miranda Spółka z o.o. w Turku
ul. Jedwabnicza 1, 62-700 Turek

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

D/21/504 – Realizacja wybranych projektów przez beneficjentów w programach sektorowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miranda Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Turku, ul. Jedwabnicza 1, 62-700 Turek.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Dybus - Prezes Zarządu od 5 marca 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki pełnił poprzednio od dnia 1 października 2015 r. Piotr Bąk do dnia 27 lutego 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja przez beneficjentów dofinansowanych projektów w programach sektorowych, w tym osiąganie założonych rezultatów oraz raportowanie przez beneficjenta stanu realizacji projektu/projektów w programach sektorowych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2014 r. do 31 maja 2021 r. z uwzględnieniem faktów spoza tego okresu, mających istotne znaczenie dla kontrolowanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Krzysztof Madej, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KGP/41/2021 z 26 maja 2021 r. (akta kontroli str. 1, 816-818)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia jako prawidłową pod względem merytorycznym realizację przez Miranda Spółka z o.o. w Turku³ dofinansowanych projektów: *Opracowanie nowoczesnego systemu maskowania zabezpieczającego przed wykryciem wielozakresowym, szczególnie najnowszymi czujnikami kamer hiperspektralnych, przy wykorzystaniu innowacyjnych technologii produkcyjnych (SWIRTEX)⁴ oraz Przeprowadzenie prac B+R przez Spółkę MIRANDA Sp. z o.o. mających na celu opracowanie i przygotowanie do wdrożenia technologii obróbki powierzchniowej zimną plazmą płaskich wyrobów włókienniczych (PLAZMA)⁵, w programie sektorowym INNOTEXTILE. Założone w umowach rezultaty badawcze zakończonych projektów SWIRTEX oraz PLAZMA zostały osiągnięte. Beneficjent zgodnie ze stanem faktycznym raportował stan realizacji obu projektów oraz dokonywał rozliczeń z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju – Instytucją Pośredniczącą⁶. NIK wskazuje*

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: *ustawa o NIK*

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej również Miranda lub Spółka.

⁴ Umowa o dofinansowanie projektu w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój Nr POIR.01.02.00-00-0061/2017 z dnia 28 lutego 2017 r.

⁵ Umowa o dofinansowanie projektu w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój Nr POIR.01.02.00-00-63/16 z dnia 7 marca 2017 r.

⁶ Dalej: NCBR lub Centrum.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

przy tym przedłużony ponad okres dopuszczony w Regulaminie Przeprowadzania Konkursu czas realizacji projektu PLAZMA. Natomiast opóźnienia w okresie trwałości projektu dotyczące osiągnięcia wskaźników zatrudnienia i osiąganych przychodów stwierdzono w projekcie SWIRTEX. NIK przyjmuje do wiadomości, że wpływ ma opóźnienie realizacji tych wskaźników miały także uwarunkowania sytuacji pandemicznej. NIK wskazuje także na niezgodne z polityką rachunkowości Spółki oraz właściwymi *Wytycznymi* dokonanie odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnej i prawnej w projekcie PLAZMA.

Miranda składając wnioski o dofinansowanie obu projektów prawidłowo przedstawiła posiadany potencjał badawczy oraz określiła zadania badawcze potrzebne do realizacji projektów. Cele projektów były osiągane. Przeprowadzone prace badawcze i rozwojowe skutkowały opracowaniem technologii i zbudowaniem prototypów na zakładanym poziomie gotowości technologicznej oraz wykonanie instalacji badawczych. Spółka osiągała założone w danej perspektywie rezultaty realizacji obu projektów z wyjątkiem wskaźników zatrudniania. W obu projektach nie zatrudniono do czasu zakończenia kontroli po jednym z pracowników do działu B+R. Nieznaczne opóźnienia w osiąganiu założonych przychodów w związku zakończeniem projektu stwierdzono w projekcie SWIRTEX.

Spółka rzetelnie i terminowo raportowała i sprawozdawała stan realizacji zadań/projektów. Sporządzono również podsumowujące raporty okresowe i końcowe. NIK wskazuje jednak, że jeszcze przed 2020 r., tj. przed wejściem w życie przepisów związanych z sytuacją epidemiczną, projekt PLAZMA na wniosek Spółki został za zgodą NCBR przedłużony ponad trzyletni okres określony w aktach regulujących postępowanie konkursowe, w ramach którego projekt uzyskał dofinansowanie, mimo że nie wystąpiły wówczas zdarzenia mające charakter siły wyższej. NIK przyjmuje do wiadomości, że ostateczna decyzja o wydłużeniu okresu realizacji projektu oraz podstawa prawna tego działania leżały w kompetencji Instytucji Pośredniczącej – NCBR, aczkolwiek za realizację projektu PLAZMA zgodnie z harmonogramem odpowiedzialna była Spółka.

Spółka prowadziła wyodrębnione ewidencje przepływu środków finansowych i kosztów kwalifikowanych kontrolowanych projektów. Poniesione koszty związane były z realizacją przewidzianych zadań w projektach. Zakupy materiałów, środków trwałych dokonywane były z zachowaniem zasad konkurencyjności i efektywności. NIK wskazuje natomiast na zakwestionowanie przez NCBR wydatku na usługę badawczą zamówioną w związku realizacją projektu SWIRTEX z powodu ustalenia w postępowaniu kryteriów odnoszących się do właściwości wykonawcy oraz niezgodne z przyjętymi w Spółce zasadami rachunkowości rozliczenie w projekcie PLAZMA odpisów amortyzacyjnych zakupionego na potrzeby realizacji projektu know-how. NIK przyjmuje do wiadomości istniejące uwarunkowania przy zamawianiu usługi badawczej w projekcie SWIRTEX wynikające z faktu, iż rezultatem projektu mają być docelowo produkty o przeznaczeniu wojskowym i policyjnym. Jednak zdaniem NIK w takiej sytuacji Beneficjent przed określeniem kryteriów w postępowaniu powinien je uprzednio skonsultować z Instytucją Pośredniczącą (NCBR). Pozostałe objęte badaniem NIK koszty kwalifikowalne były uzasadnione i mieściły się w limitach określonych w umowach.

Ponadto NIK wskazuje na nieokreślenie w zakładowym planie kont Spółki zasad klasyfikacji zdarzeń, co było niezgodne z postanowieniami art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷.

⁷ Dz.U. z 2021 r., poz. 217 ze zm. zwana dalej: ustawa o rachunkowości.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

Kontrolą objęto dwa projekty realizowane przez Miranda w ramach programu sektorowego INNOTEXTILE:

- *Opracowanie nowoczesnego systemu maskowania zabezpieczającego przed wykryciem wielozakresowym, szczególnie najnowszymi czujnikami kamer hiperspektralnych, przy wykorzystaniu innowacyjnych technologii produkcyjnych (SWIRTEX)⁸ - Program Operacyjny Innowacyjny Rozwój. Koszty kwalifikowalne wyniosły finalnie 2 949,2 tys. zł, w tym dofinansowanie 1 742,9 tys. zł⁹, co stanowiło 74,3% założonych kosztów kwalifikowalnych. Realizację zakończono w grudniu 2019 r.*
- *Przeprowadzenie prac B+R przez Spółkę MIRANDA Sp. z o.o. mających na celu opracowanie i przygotowanie do wdrożenia technologii obróbki powierzchniowej zimną plazmą płaskich wyrobów włókienniczych (PLAZMA)¹⁰ - Program Operacyjny Inteligentny Rozwój. Koszty kwalifikowalne finalnie wyniosły 1 730, 3 tys. zł, w tym dofinansowanie 786,9 tys. zł, co stanowiło 83,6% kosztów kwalifikowalnych. Realizację projektu zakończono w marcu 2021 r.*

(akta kontroli, str. 6, 129, 700, 702-705)

1. Projekt Swirtex

Opis stanu faktycznego

Projekt Swirtex zakładał opracowanie i przygotowanie do wdrożenia innowacyjnego systemu maskowania o rozszerzonych właściwościach – zabezpieczającego przed wykryciem wielozakresowym, który znajdzie zastosowanie w produktach kamuflażu statycznego i mobilnego (siatki maskujące, osłony wielozakresowe). Opracowane rozwiązanie technologiczne miało zapewnić maskowanie wobec nowej generacji czujników SWIR pracujących w zakresie krótkofalowej podczerwieni. Zastosowanie nowych technologii (m.in. metalizacji metodą ciągłą) wobec wyrobów tekstylnych miało pozwolić na osiągnięcie zakładanych rezultatów bez pogorszenia ich właściwości w pozostałych zakresach pracy czujników np. termicznych. Obok zastosowań militarnych wytworzone podczas realizacji projektów powłoki miały znaleźć zastosowanie także w wyrobach cywilnych wymagających ochrony termicznej oraz przed promieniowaniem elektromagnetycznym m.in. w produkcji: rolet, podpiniek do namiotów, elementów budowlanych. Realizacja podzielona została na siedem zadań (w tym badania przemysłowe i eksperymentalne prace rozwojowe), w ramach których miano wypracować nowatorskie rozwiązania technologiczne, a następnie wykonać prototypy produktów.

Jako innowację produktową Swirtex przyjęto: nowatorskie produkty kamuflażu statycznego i mobilnego zapewniającego maskowanie wobec nowej generacji czujników SWIR, a jako innowację procesową – nowatorski system maskowania zabezpieczający przed wykryciem wielozakresowym, w szczególności najnowszymi czujnikami kamer hiperspektralnych.

(akta kontroli, str. 503-614)

⁸ Dalej jako: Swirtex .

⁹ W zestawieniach dla kontroli NIK oraz we wniosku o płatność wskazano odpowiednio kwoty: 2 943,2 tys. zł (koszty kwalifikowalne), 1 736,9 tys. zł (dofinansowanie). Rozbieżności pomiędzy kosztami kwalifikowanymi wykazanymi w informacji końcowej, a kosztami kwalifikowanymi wskazanymi we wniosku o płatność i zestawieniu przedłożonym do kontroli NIK wynika z faktu, iż w dniu 16 kwietnia 2020r. Spółka dokonała zwrotu kwoty 6 tys. zł w związku z otrzymanym wezwaniem do zwrotu środków dotyczących Wniosku o Płatność (WOP)17.

¹⁰ Dalej jako: Plazma .

1.1 Pozyskiwanie i ewidencjonowanie dofinansowań

Miranda przygotowała i złożyła do NCBR wnioski o dofinansowanie projektu z dnia 15 czerwca 2016 r. w ramach programu *INNOTEXTILE*. Wnioskodawca we wniosku rzetelnie przedstawił posiadany potencjał naukowy i badawczy, zaplecze techniczne oraz przygotowanie kadry. We wniosku przedstawiono również doświadczenia Spółki w realizacji projektów finansowanych z UE w latach 2010-2015. W dniu 28 lutego 2017 r. została podpisana umowa nr POIR.01.02.00-00-0061/16 pomiędzy Miranda a NCBR¹¹. Umowa wraz z załącznikami stanowiącymi integralną część umowy (m.in. kopia wniosku o dofinansowanie wraz z załącznikami, budżet Projektu, harmonogram płatności) określała m.in.: przedmiot umowy: *Opracowanie nowoczesnego systemu maskowania zabezpieczającego przed wykryciem wielozakresowym, szczególnie najnowszymi czujnikami kamer hiperspektralnych, przy wykorzystaniu innowacyjnych technologii produkcyjnych* oraz prawa i obowiązki Stron związane z realizacją Projektu; zobowiązanie Mirandy (Beneficjenta) do realizacji Projektu zgodnie z umową Swirtex i jej załącznikami oraz obowiązującymi przepisami prawa krajowego i UE, wytycznymi o których mowa w art. 5 ust. 1 oraz art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów z zakresu polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020¹², a także *Przewodnikiem kwalifikowalności kosztów dla projektów składanych w konkursie ogłoszonym w 2016 r. w ramach Działania 1.2 PO I*, będącym załącznikiem do Regulaminu przeprowadzenia konkursu¹³. W umowie Swirtex całkowity koszt realizacji projektu określono w wysokości 3 976, 1 tys. zł. Całkowita kwota kosztów kwalifikowalnych wynosiła 3 976,1 tys. zł, przy czym maksymalna kwota wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem na badania przemysłowe wynosi 3 052 tys. zł, a na prace rozwojowe 924,1 tys. zł.

Na warunkach określonych w umowie NCBR przyznało Mirandzie dofinansowanie w kwocie nieprzekraczającej 2 353,4 tys. zł, co stanowi 59,19% całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem w ramach Projektu. Przy czym maksymalna wysokość dofinansowania na badania przemysłowe wynosi 1 983,8 tys. zł (co stanowiło 65% kwoty wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem), a maksymalna wysokość dofinansowania na prace rozwojowe wyniosła 369,6 tys. zł (co stanowiło 40% kwoty wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem). Zgodnie z umową Swirtex okres kwalifikowalności kosztów dla Projektu rozpoczął się w dniu 1 stycznia 2017 r. i kończył się w dniu złożenia wniosku o płatność końcową tj. 31 grudnia 2019 r.

(akta kontroli, str. 2-33, 503,508-516,537-618)

W Mirandzie w okresie realizacji projektów obowiązywały uregulowania wewnętrzne dotyczące ewidencjonowania środków otrzymanych na realizację projektów oraz ewidencjonowania i rozliczania kosztów/wydatków kwalifikowalnych projektu Zgodnie z Zarządzeniem nr 4/27.01.2017 Wiceprezesa Zarządu Spółki działającej pod firmą „Miranda” Spółka z o.o. z siedzibą w Turku z dnia 27 stycznia 2017 r. w sprawie określenia Zasad rachunkowości dotyczących rozliczania środków finansowych związanych z realizacją Projektu pt. *Opracowanie nowoczesnego systemu maskowania zabezpieczającego przed wykryciem wielozakresowym, szczególnie najnowszymi czujnikami kamer hiperspektralnych...* o numerze POIR.01.02.00-00-0061/16¹⁴ i z Załącznikiem nr 1 do powołanego Zarządzenia nr 4/27.01.2017 okre-

¹¹ Zwana dalej: umową Swirtex.

¹² Dz. U. z 2020 r., poz. 818 ze zm.

¹³ W przypadku zmian Przewodnika kwalifikowalności kosztów dla projektów składanych w konkursie ogłoszonym w 2016 r. w ramach Działania 1.2 PO IR, beneficjenta obowiązuje wersja na dzień dokonania odpowiedniej czynności związanej z realizacją Projektu.

¹⁴ Zwane dalej: Zarządzenie nr 4/27.01.2017.

ślono m.in., że ustala się wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady kwalifikacji zdarzeń oraz inne powiązania z kontami księgi głównej dla potrzeb prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej rozliczania środków unijnych realizowanych projektów. Spółka miała prowadzić wyodrębnioną ewidencję księgową operacji dotyczących realizowanego projektu umożliwiającą identyfikację dokumentacyjną środków wydatkowanych na Projekt. Nakłady na wartości niematerialne i prawne miały być ewidencjonowane według zasad ogólnych na koncie 082-02. Opisywany dokument nie zawierał wykazu innych kont wyodrębnionych określonych/dodanych w związku z realizacją projektu Swirtex oraz zasad klasyfikacji zdarzeń na kontach.

W Zarządzeniu nr 4/27.01.2017 określono m.in. następujące zasady ewidencji i rozliczania kosztów i wydatków związanych z projektem: ewidencję dotacji przeznaczonych na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia wartości niematerialnych i prawnych prowadzi się na wyodrębnionym dla projektu rachunku bankowym i zarchowuje do rozliczeń międzyokresowych przychodów projektu; wartości niematerialne i prawne sfinansowane częściowo dotacją amortyzuje się według zasad ogólnych określonych w ustawie o rachunkowości; zaliczoną do przychodów międzyokresowych kwotę dotacji otrzymanej ujmuje się w pozostałych przychodach operacyjnych na przestrzeni okresów proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych; dotacje i koszty innych przedsięwzięć niż wytworzenie wartości niematerialnych i prawnych ewidencjonuje się i rozlicza jako pozostałe przychody i koszty działalności operacyjnej na kontach zespołu „2”, „4”, „5”, i „7”. W Zarządzeniu nr 4/27.01.2017 wskazano również, iż wydatki/koszty związane z realizacją projektu powinny być ponoszone z wyodrębnionego konta bankowego/księgowego projektu.

(akta kontroli, str. 687-688)

Stosownie do § 3 ust. 1 pkt. 4 zawartej umowy Swirtex o dofinansowanie Miranda zobowiązała się do realizacji Projektu zgodnie z właściwym *Przewodnikiem kwalifikowalności kosztów*. W § 3 ust. 2 *Przewodnika kwalifikowalności kosztów* określono m.in., że koszty kwalifikowalne to koszty obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i zasadami należytego zarządzania finansami oraz praktykami Wykonawcy (polityka rachunkowości).

W Miranda od 1 stycznia 2012 r. obowiązywała *Dokumentacja przyjętych zasad (polityki) rachunkowości według MSSF¹⁵ grupy kapitałowej „Lubawa” (według stanu prawnego na dzień 1 stycznia 2011 r.)*¹⁶.

Do jednolitej dokumentacji polityki rachunkowości obowiązującej w Miranda nie zostały bezpośrednio zaimplementowane/włączone zarządzenia wiceprezesów Spółki dotyczące określenia zasad rachunkowości w przedmiocie rozliczania środków związanych z realizacją projektów (POIR.01.02.00-00-0061 oraz POIR.01.02.00-00-0063) realizowanych w ramach programu sektorowego INNOTEXTILE finansowanego z POIR, tj. m.in. w zakresie wskazania konkretnych kont księgowych w planie kont dedykowanych do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji środków finansowych realizowanego projektu. Wiceprezes Spółki, Dyrektor Ekonomiczny wyjaśnił m.in.¹⁷, że przekazana kontroli NIK Polityka rachunkowości nie stanowi tekstu jednolitego, aktualnie obowiązującego w Spółce. Ewentualne zmiany do Polityki rachunkowości wprowadzane są w formie Zarządzeń lub Uchwał Zarządu, tak jak to miało miejsce

¹⁵ Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej. Zgodnie z art. 2 ust. 3 ustawy o rachunkowości, jednostki sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, zwanymi dalej "MSR", stosują przepisy ustawy oraz przepisy wykonawcze wydane na jej podstawie, w zakresie nieuregulowanym przez MSR.

¹⁶ Określona w Załączniku nr 1 do Uchwały nr 1/28.12 Zarządu Spółki pod firmą „Miranda” Spółka z o.o. z siedzibą w Turku, przy ul. Jedwabniczej 1 z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie wprowadzenia zmian w polityce rachunkowości dla Spółki pod firmą Miranda Spółka z o.o. z siedzibą w Turku.

¹⁷ Odpowiedź Wiceprezesa Spółki, Dyrektora Ekonomicznego z dnia 29 lipca 2021 r.

w przypadku Zarządzeń wydanych w związku z realizacją projektów z programu INNOTEXTILE.

Przedłożone zasady/polityka rachunkowości nie były zgodne z postanowieniami art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości. W obowiązujących w Spółce zasadach/polityce określono wykaz kont księgi głównej oraz zasady tworzenia kont księgi pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej. W przedłożonych zasadach/polityce rachunkowości nie określono zasad klasyfikacji zdarzeń na kontach, mimo że stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości Spółka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej: zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej. Wiceprezes Spółki, Dyrektor Ekonomiczny wyjaśnił m.in.¹⁸, że z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a nie wynika obowiązek powiązania zasad klasyfikacji zdarzeń z kontami księgi głównej. Zdaniem Spółki powyższy przepis zawiera elementy składowe, jakie powinna zawierać polityka rachunkowości, ale bez wskazywania powiązań między tymi elementami.

NIK wskazuje, iż przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń dotyczą w szczególności planu kont, bowiem w art. 10 (ust.1 pkt. 3 lit. a) ustawy o rachunkowości określono wymogi jakie powinien spełniać zakładowy plan kont. Jednocześnie zaznaczyć należy, iż zasady klasyfikacji zdarzeń na poszczególnych kontach nie zostały również ujęte w innych częściach zasad/polityki rachunkowości.

W trakcie kontroli potwierdzono zgodne z umową o dofinansowanie prowadzenie wyodrębnionej ewidencji przepływu środków otrzymanych w ramach przyznanego dofinansowania.

Niewykorzystane na bieżąco zaliczki w projekcie Swirtex Miranda zwracała do NCBR. Łącznie zwrócono 619,3 tys. zł. Per-saldo środków jakie NCBR przekazało do Spółki w projekcie wyniosło 1 736,9 tys. zł i było zgodne z kwotą dofinansowania prezentowaną w raporcie końcowym z realizacji projektu, pomniejszoną o kwotę 6 tys. zł zwróconą w związku z otrzymanym wezwaniem.

(akta kontroli str. 15-16,760-761, 907-918, 1041-1064)

1.2 Wydatkowanie środków na realizację projektu

Budżet projektu ustalono w harmonogramie rzeczowo-finansowym oraz kosztorysie. Realizacja obejmowała sześć zadań/etapów do wykonania.

Zrealizowane przez Spółkę w podziale na kategorie koszty całkowite, kwalifikowalne i dofinansowanie w projekcie, były następujące:

- Koszty operacyjne: 1 022,8 tys. zł wydatki całkowite, 949,2 tys. zł koszty kwalifikowalne, 539, 1 tys. zł dofinansowanie;
- Wydatki rozliczane ryczałtowo¹⁹: 375,5 tys. zł wydatki całkowite, 375,5 tys. zł koszty kwalifikowalne, 218, 8 tys. zł dofinansowanie;
- Wynagrodzenia: 1 539,8 tys. zł wydatki całkowite, 1 259,8 tys. zł koszty kwalifikowalne, 748 tys. zł dofinansowanie;
- Usługi zewnętrzne: 364,7 tys. zł wydatki całkowite, 358,7 tys. zł koszty kwalifikowalne, 231 tys. zł dofinansowanie.

¹⁸ Odpowiedź Wiceprezesa Spółki, Dyrektora Ekonomicznego z dnia 29 lipca 2021 r.

¹⁹ Do kosztów ogólnych rozliczanych w projekcie Swirtex ryczałtowo należały m.in.: koszty zużytej energii elektrycznej, ogrzewania zakładu, zużytej wody, ubezpieczeń majątkowych, wynagrodzenia osób rozliczających projekt.

Łącznie wydatki całkowite w projekcie Swirtex wyniosły 3 302,8 tys. zł, koszty kwalifikowalne 2 943,2 tys. zł, a dofinansowanie 1 736,9 tys. zł.

Były to wielkości i proporcje wynikające z umowy o wykonanie i finansowanie projektu.

Największe wydatki jednostkowe w projekcie Swirtex zostały poniesione w 2019 r. na zakup takich usług badawczych jak: analiza procesu metalizacji dla wytypowanych nośników tekstylnych dla kilku rodzajów metali wykonana przez Politechnikę Poznańską – koszt usługi badawczej: 79,7 tys. zł; wykonanie prac naukowo-badawczych przez Politechnikę Śląską – koszt usługi badawczej: 100 tys. zł; opracowanie metodyk tj. technik pomiarowych i kontrolnych dla systemów maskujących w zakresie średniej i bliskiej podczerwieni przez Wojskowy Instytut Techniki Inżynierijnej im. profesora Józefa Kosackiego – koszt usługi badawczej: 185 tys. zł.

W ramach kosztu projektu Swirtex rozliczono również m.in. odpisy amortyzacyjne zestawu kamer SWIR wraz oprzyrządowaniem i oprogramowaniem w wysokości 527,5 tys. zł

(akta kontroli, str. 180-181,760-761)

Badaniem kontrolnym objęto rozliczone w projekcie Swirtex koszty amortyzacji zestawu kamer SWIR oraz zakup usługi badawczej opracowanie technik pomiarowych i kontrolnych dla systemów maskujących w zakresie średniej i bliskiej podczerwieni. Wysokość kosztów rozliczonych w projekcie z obu tytułów wyniosła 812,5 tys. zł, co stanowiło 48,2% wszystkich kosztów kwalifikowalnych w projekcie Swirtex, poza kosztami wynagrodzeń.

W wyniku kontroli wybranych kosztów ustalono, że:

- koszty związane były z realizowanym projektem i poniesione w okresie kwalifikowalności, a wydatki rzeczowe zostały opłacone;
- dowody księgowe poddawano kontroli merytorycznej i formalno-rachunkowej;
- wydatki zostały udokumentowane i zaksięgowane z zachowaniem zasad wynikających z przepisów o rachunkowości oraz zgodnie z przyjętą w Miranda polityką rachunkowości, były możliwe do identyfikacji i zweryfikowania;
- przy udzieleniu zamówienia zostały zachowane zasady jawności i przejrzystości postępowania.

Zakupiony zestaw kamery cyfrowe spektrometryczne z wyposażeniem (kamera SWIR-384-3140 oraz kamera VNIR 1024-0603) został w dniu 22 czerwca 2017 r. przekazany do użytkowania. Jako przewidywany czas użytkowania przyjęto 2,5 roku. W umowie z NCBR (załączniku) przyjęto maksymalny limit kosztów kwalifikowanych dotyczący amortyzacji tego zestawu kamer w wysokości 625 tys. zł. W dokumencie OT stawka amortyzacji bilansowej została określona w wysokości 40%, a amortyzacji podatkowej w wysokości 30%. Nie określono wartości rezydualnej zestawu kamer niepodlegającej amortyzacji.

Wartość środka trwałego zgodnie z ceną zakupu została określona w wysokości 752,5 tys. zł. W grudniu 2017 r. dokonano zwiększenia wartości środka trwałego/ww. zestawu kamer o wartość wykonanego stojaka do laboratoryjnego pomiaru próbek tj. o 3,3 tys. zł.

Zgodnie z obowiązującymi w Spółce zasadami (polityką) rachunkowości w Grupie Kapitałowej LUBAWA S.A. rzeczowe aktywa trwałe amortyzuje się metodą liniową, w odpowiadającym szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności. Zakończenie amortyzacji następuje wtedy, gdy składnik aktywów zostanie przeznaczony do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 lub został usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

NIK jako stan problematyczny w świetle przywołanych postanowień zasad/polityki rachunkowości wskazuje określenie tylko dwuipółletniego okresu amortyzacji zestawu kamer, mimo że z analizy opisu założeń projektu i jego rezultatów zawartych we wniosku o dofinansowanie (stanowiących integralny załącznik umowy Swirtex) wynika, że zestaw kamer miał być również wykorzystywany po zakończeniu realizacji projektu w okresie jego trwałości m.in. do weryfikacji spełniania przez produkowane materiały założonych parametrów.

Zarząd Spółki wyjaśnił m.in.²⁰, że na dzień zakupu zestawu kamer Spółka założyła okres ekonomicznej użyteczności jako okres trwania projektu. Po zakończeniu projektu Spółka dokonała weryfikacji założeń i uznała, że będzie nadal wykorzystywać zestaw kamer w procesie wdrażania projektu.

Odnośnie nieokreślenia wartości rezydualnej Zarząd Spółki wyjaśnił²¹ m.in. że wartość rezydualną ustala się tylko w przypadku, gdy Spółka planuje odzyskać wartość końcową składnika majątku np. w formie sprzedaży i równocześnie ta wartość jest istotna (MSR -16). W tym przypadku Spółka nie planowała sprzedaży zestawu kamer i równocześnie nie mogła sprzedać przez osiem lat (trzy lata realizacji projektu oraz pięć lat okres trwałości). Nawet hipotetycznie zakładając wolę sprzedaży po ośmiu latach to wartość kamer jako sprzętu elektronicznego ze względu na bardzo szybki postęp technologiczny byłaby nieistotna.

NIK wskazuje, iż określając dwuipółletni okres amortyzacji kamer nie określono ich wartości rezydualnej. Nie uwzględniono również faktu ekonomicznej użyteczności zestawu kamer w okresie trwałości projektu, tj. pięć lat po zakończeniu realizacji projektu Swirtex. NIK zwraca uwagę, iż zgodnie z właściwymi Wytycznymi wydatki w projekcie Swirtex winny być dokonywane zgodnie z dyspozycją art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²² tj. m.in. zgodnie z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

(akta kontroli str. 182-201, 442-444,621-625)

Po przeprowadzeniu postępowania Spółka wybrała jako wykonawcę usługi badawczej pn. *Opracowanie wymagań i metodyki badań systemów maskujących w aspekcie czujników SWIR i rzeczywistych warunków użytkowania* Wojskowy Instytut Techniki Inżynieryjnej im. profesora Józefa Kosackiego. W związku z zamieszczonym w Bazie konkurencyjności²³ ogłoszeniem w dniu 18 grudnia 2018 r. wpłynęła tylko oferta tego podmiotu. W wyniku dokonanych uzgodnień dotyczących ceny pomiędzy stronami została w dniu 18 lutego 2019 r. zawarta umowa 11/F/2019, w której określono wysokość wynagrodzenia za wykonanie usługi w wysokości 185 tys. zł. W dniu 29 marca 2019 r. właściwa komisja dokonała odbioru wyniku projektu określonego w umowie, a następnie na podstawie wystawionej faktury opłacono wykonaną usługę.

W wyniku weryfikacji wniosku o płatność nr POIR.01.02.00-00-0061/16-017 NCBR w dniu 9 kwietnia 2020 r. wystąpił o zwrot środków w wysokości 6 tys. zł w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w postępowaniu: zapytanie ofertowe z dnia 18 grudnia 2018 r. nr 1156131: *opracowanie wymagań i metodyki badań systemów maskujących w aspekcie czujników SWIR i rzeczywistych warunków użytkowania*.

NCBR stwierdziło, że Miranda jako kryterium K2 sformułowało posiadanie ważnej koncesji MSWiA na wytwarzanie i obrót wyrobami o przeznaczeniu wojskowym i policyjnym, a jako kryterium K3 posiadanie akredytacji w zakresie obronności i bezpieczeństwa udzielonej przez Ministerstwo Obrony Narodowej. NCBR wskaza-

²⁰ Pismo/wyjaśnienia dla kontroli NIK z dnia 1 lipca 2021 r. podpisane przez dwóch wiceprezesów zarządu Spółki.

²¹ Pismo/wyjaśnienia dla kontroli NIK z dnia 17 lipca 2021 r. podpisane przez dwóch wiceprezesów Spółki.

²² Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.

²³ Internetowa baza ofert beneficjentów.

ło, że kryterium K2 oraz K3 odnosiło się do właściwości wykonawcy, co było niezgodne z pkt 9 lit. d sekcji 6.5.2 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 19 lipca 2017 r.²⁴. Zgodnie z wezwaniem Spółka dokonała w dniu 17 kwietnia 2020 r. zwrotu kwoty 6 tys. zł.

Zarząd Spółki wyjaśnił m.in.²⁵, że Miranda zakładała, iż w celu opracowania technik pomiarowych i kontrolnych dotyczących kamuflażu w zakresie bliskiej i krótkiej podczerwieni będzie musiała udostępnić wykonawcy wielozakresowe pokrycie maskujące. W związku z faktem, że takie pokrycia są produktami o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, to ich produkcja odbywa się na zasadach ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym²⁶. Ponadto zdaniem Spółki w przypadku dokonania obrotu lub przekazania wyrobu o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym na rzecz podmiotu, który nie posiada aktualnej koncesji doszłoby do naruszenia przepisów ustawy o wytwarzaniu produktów o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, co mogłoby skutkować cofnięciem Mirandzie koncesji. Jednocześnie Zarząd Spółki wyjaśnił m.in., że przyjęcie takich kryteriów (m.in. K2 i K3) wynikało z interpretacji przez Spółkę przepisów ustawy o wytwarzaniu wyrobów o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, które były nieprecyzyjne. Zastosowano jednak podejście ostrożnościowe i podjęto decyzję o uwzględnieniu podanych kryteriów.

NIK wskazuje, że zgodnie z powołanymi Wytycznymi: kryteria oceny ofert nie mogą dotyczyć właściwości wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej oraz doświadczenia, a wskazane w Wytycznych wyłączenia nie dotyczyły zamawiania przez Spółkę usług badawczych.

Jednocześnie NIK przyjmuje do wiadomości złożony status projektu ze względu na jego tematykę. Zdaniem NIK w sytuacji złożonych racji prawnych i faktycznych w celu uniknięcia błędu, Beneficjent powinien przed określeniem warunków postępowania konsultować je z NCBR.

(akta kontroli str. 161-164, 210-271, 753-755)

W ramach kontroli wynagrodzeń w projekcie Swirtex zbadano wygradzenia w wysokości 141,9 tys. zł²⁷, co stanowiło 11,3 % poniesionych w projekcie Swirtex wynagrodzeń. W toku realizacji projektu Miranda nie zawierała umów o dzieło lub zlecenia, których koszty zaliczono by do kosztów kwalifikowalnych. Koszty wynagrodzeń związane były z realizacją projektu i nie przekraczały wielkości ustalonych w umowie/kosztorysie.

(akta kontroli, str.1065)

1.3 Rezultaty osiągnięte przez beneficjenta

Miranda zrealizowała projekt Swirtex zgodnie z zawartą umową z NCBR i wnioskiem o dofinansowanie stanowiącym integralny załącznik umowy. W ramach realizacji określonych we wniosku zadań w zadaniu nr 1 rozpoznano m.in. proces metalizacji płaskich wyrobów włókienniczych, w tym możliwość adaptacji funkcjonujących w zakładzie urządzeń produkcyjnych oraz możliwe do zastosowania metale. Przygotowano wytyczne do przeprowadzenia przetargu w zakresie usługowego wykonania procesu metalizacji w warunkach laboratoryjnych oraz wyłoniono wykonawców. Jednocześnie dokonano wyboru kamer multispektralnych o potrzebnej długości fali.

²⁴ Wytyczne zatwierdzone przez Ministra Rozwoju i Finansów w dniu 19 lipca 2017 r.

²⁵ Pismo z dnia 15 lipca 2021 r., podpisane przez dwóch wiceprezesów Spółki.

²⁶ Dz. U. z 2018 r., poz. 2037 ze zm., dalej: ustawa o wytwarzaniu produktów o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (ustawa uchylona z dniem 1 sierpnia 2019 r.).

²⁷ Wskazane we wniosku o płatność 4.36 za okres 10 maja 2018 – 22 sierpnia 2018 r.

Po ich zakupieniu zostało urządzone/ wyposażone stanowisko badawcze potrzebne do realizacji projektu.

W wyniku przeprowadzonych w dniu 18 czerwca 2021 r. przez kontrolę NIK oględzin ustalono, co następuje. Stanowisko badawcze składające się z dwóch kamer tj. HySpeX VNIR -1024, HySpex SWIR -384 (odpowiednio: niebieska i czerwona obudowa), sprzętu komputerowego wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem dedykowanym do obsługi kamer i przetwarzania obrazu oraz stołu/instalacji do badania próbek znajduje się w pomieszczeniu działu B+R, Technologie militarne Miranda sp. z o.o. Sprzęt m.in. komputer z monitorem zostały przystosowane do pracy w warunkach polowych. Stworzone stanowisko wymaga obsługi przez jedną osobę pracującą przy komputerze.

Badanie próbek, ich widma odbywa się poprzez przesuwanie mechaniczne próbek przed obiektywami widma kamer obejmujących zakres widma promieniowania elektromagnetycznego: widzialny i bliskiej podczerwieni 400-1000 nm VNIR oraz tzw. krótkiej podczerwieni 930-2500 nm SWIR wraz z wzorcami do kalibracji obrazu. Na podstawie takiego badania, przy odpowiednim przetworzeniu informatycznym zarejestrowanego obrazu, można zobaczyć skuteczność zastosowanych technologii maskowania przy produkcji tkanin/materiałów, ich widoczność/niewidoczność przy użyciu danej kamery operującej w określonym zakresie fal elektromagnetycznych. W trakcie oględzin zademonstrowano działanie wskazanej instalacji.

Całościowo prowadzone w ramach danego projektu badania widmowych właściwości tkanin/dzianin (skuteczności zastosowanych rozwiązań maskujących) jest wspomagane przez znajdujące się na wyposażeniu działu B+R inne kamery, np. termowizyjne. Kontrolującemu zostały udostępnione przykładowe obrazy tego samego elementu rzeczywistości (np. postaci, widoku samochodu przez szybę, kępy drzew) obrazujące możliwości/ograniczenia poszczególnych typów kamer, używanych w pracy m.in. nad projektem POIR.01.02.00-00-0061/16. Używany i zakupiony w ramach projektu sprzęt, poddany oględzinom, został oznakowany tabliczkami z oznaczeniem projektu, jego nazwą oraz informującymi o finansowaniu w programach NCBR w ramach POIR, a także o przypisanych numerach inwentarzowych.

(akta kontroli, str. 454-463)

W związku z realizacją zadania/etapu 2-5 w projekcie Swirtex badano/opracowano m.in.: otrzymywanie odpowiednich substancji maskujących i ich bazy danych; opracowywano tworzenie na ich podstawie m.in. past drukarskich; opracowywano technologie nanoszenia wybranych substancji na nośniki tekstylne; opracowywano koncepcje kamuflażu adekwatne do danych warunków; wypracowano techniki kontrolne i pomiarowe dla opracowanych w toku realizacji systemów maskujących.

Natomiast w ramach realizacji zadania nr 6 wykonano m.in. prototypy wyrobów kamuflażowych i poddano je analizie laboratoryjnej, a także sporządzono ostateczną dokumentację techniczno-technologiczną opracowanych prototypów.

W przedłożonej w dniu 31 grudnia 2019 r., zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie, informacji końcowej o realizacji projektu nr POIR.01.02.00-00-0061/16 w ramach działania 1.2 POIR wskazano, iż w projekcie Swirtex Miranda nie zrealizowała w 100% wskaźnika produktu – inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorców tj. wkładu własnego. We wniosku (stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie) Miranda wskazała udział wkładu własnego w wysokości 1 622,6 tys. zł przy założeniu, że poniesie koszty kwalifikowane projektu w wysokości 3 976,1 tys. zł oraz przy założonym dofinansowaniu 2 353,4 tys. zł. Na dzień zakończenia Projektu koszty kwalifikowane wyniosły 2 949,2 tys. zł, z czego 1 206,2 tys. zł zostały pokryte w ramach wkładu własnego. Miranda zrealizowała przedmiotowy wskaźnik produktu na poziomie 74,34%. Brak osiągnięcia wskaźnika produktu w pełnej wysokości jest skutkiem poniesienia wy-

datków kwalifikowanych w kwocie mniejszej niż ta, która została przewidziana w umowie o dofinansowanie, przy czym nie skutkuje to pobraniem przez Spółkę dofinansowania w zawyżonej wysokości. Mniejsze koszty kwalifikowalne skutkowały mniejszym dofinansowaniem.

Zarząd Spółki wyjaśnił²⁸ m.in., że w projekcie Swirtex na etapie prognozowania wydatków założono zakupy chemii, próbek preparatów i materiałów niezbędnych do realizacji wyznaczonych i zaprojektowanych zadań. W miarę realizacji zadań i pozyskiwania niezbędnych materiałów zdecydowana większość preparatów została pozyskana jako próbki pomiarowe lub darmowe do testów. Założone wynagrodzenia dla pracowników realizujących poszczególne zadania w praktyce okazały się niższe, co udało się uzyskać w toku negocjacji warunków płacy z poszczególnymi pracownikami.

W dniu 11 sierpnia 2021 r. NCBR przysłał pismo, w którym uznawał projekt za zrealizowany pod względem prawnym i finansowym. Jednocześnie wskazywano na zobowiązanie Mirandy do utrzymania trwałości projektu. W dniu 13 marca 2021 r. Miranda złożyła „Sprawozdanie z wdrożenia projektu POIR. 01.02.00-00-0061”.

(akta kontroli, str. 710-713, 790-796, 1066-1069)

NIK wskazuje, iż z zadeklarowanych we wniosku o dofinansowanie wskaźników z okresu trwałości projektu Swirtex część wskaźników nie została osiągnięta w przewidzianym terminie. Zgodnie z postanowieniami zawartej z NCBR umowy liczący 5 lat okres trwałości liczony jest od zakończenia realizacji projektu, tj. w przypadku projektu Swirtex od dnia 11 grudnia 2020 r. Z przedłożonych dla kontroli NIK informacji wynika (pismo z dnia 21 lipca 2021 r.), że w projekcie POIR.01.02.00-00-0061/16 zatrudniono jedną osobę do właściwego działu B+R. Zgodnie z postanowieniami wniosku o dofinansowanie w projekcie przewidziano zatrudnienie w okresie trwałości w dziale B+R dwóch osób.

Zarząd Spółki wyjaśnił m.in.²⁹, że w obu projektach nie udało się jeszcze zatrudnić dodatkowych osób, tj. na potrzeby Swirtex i Plazma, z uwagi na problem wykształcenia kierunkowego i specyficznej wiedzy, jaka jest niezbędna u kandydatów, szczególnie do Działu Technologii Wytwarzania Koncesjonowanych. Dodatkowymi czynnikami utrudniającymi przeprowadzenie skutecznego procesu rekrutacji okazały się ograniczenia wynikające z COVID-19 oraz usytuowanie siedziby Spółki poza większą aglomeracją miejską. Proces rekrutacji nadal trwa. NIK zauważa, iż okres trwałości projektu Swirtex trwa już ponad półtora roku z pięciu przewidzianych.

We wniosku o dofinansowanie w projekcie Swirtex (stanowiącym integralną część umowy o dofinansowanie) zadeklarowano uzyskiwanie od 2020 r. przychodów ze wdrożonych prac B+R w łącznej wysokości 16 mln zł. Według stanu z lipca 2021 r. Miranda nie uzyskała jeszcze przychodów z tego tytułu.

Zarząd Spółki wyjaśnił m.in., że efekty prac uzyskanych w projekcie Swirtex zostały wdrożone do wyrobów Spółki w 2020 r. Z uwagi na pandemię odwołano lub przesunięto wiele postępowań przetargowych, w których planowano zaoferować m.in. ww. wyroby, co skutkowało brakiem uzyskania przychodów.

Jednocześnie Spółka wskazała na podpisane w 2021 r. umowy zapewniające pozyskiwanie założonych przychodów, m.in. w dniu 7 sierpnia 2021 Miranda Sp. z o.o. jako członek konsorcjum wraz z Lubawa SA oraz Wojskowym Instytutem Techniki Inżynierskiej im. Józefa Kosackiego we Wrocławiu podpisało umowę ze Skarbem Państwa – Inspektorem Uzbrojenia. Przedmiotem umowy jest dostawa maskowa-

²⁸ Pismo z dnia 21 lipca 2021 r. podpisane przed dwóch wiceprezesów zarządu.

²⁹ Pismo z dnia 10 sierpnia 2021 r. podpisane przez dwóch wiceprezesów zarządu.

nia i pozoracji dla systemu Wisła. Wartość zamówienia gwarantowanego wynosi 36 633,9 tys. zł brutto, wartość zamówienia opcjonalnego 33 260,2 tys. zł brutto, łącznie 69 900 tys. zł brutto. Podmiotem, który będzie upoważniony do fakturowania, w imieniu konsorcjum, pełnej kwoty zrealizowanego zamówienia jest Lubawa S.A.³⁰

W wyniku kontroli ustalono, iż w Spółce trwa przygotowywanie zgłoszenia patentowego (jeden z założonych wskaźników). Przewidywane zgłoszenie wniosku to pierwszy kwartał 2022 r. Przedmiotem zgłoszenia patentowego ma być wielozakresowy system maskowania obiektu ruchomego (tzw. kamuflaż mobilny), który zapewni skuteczne zabezpieczenie przed wykryciem przy użyciu wizualnych, radarowych, termalnych środków rozpoznawczych, w tym kamer hiperspektralnych. Zastosowanie tego rozwiązania ma szczególnie zabezpieczać przed wykryciem obiektu w zakresie SWIR fali elektromagnetycznej.

(akta kontroli, str. 668-674, 710-718, 724-728)

1.4. Raportowanie stanu realizacji projektu

Zgodnie z § 12 umowy z dnia 28 lutego 2017 r. dofinansowanie projektu w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój Miranda była zobowiązana do przedkładania raportów z realizacji zadań. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

(akta kontroli str. 5-12)

Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt. 2 lit. f ustawy o NIK uzyskano od NCBR informację³¹, iż w projektach POIR.01.02.00-00-0061/16 (Swirtex) oraz POIR.01.02.00-00-0063/16 (Plazma) nie było uwag dotyczących raportów rocznych bądź raportu końcowego. Zgodnie z decyzją Dyrektora NCBR z dnia 25 marca 2019 r. odstąpiono od oceny śródkresowej projektów, w których do zakończenia realizacji projektu pozostało mniej niż sześć miesięcy. W tym przypadku Instytucja Pośrednicząca (NCBR) przeprowadziła ocenę na zakończenie projektu wraz oceną informacji końcowej.

Jednocześnie NCBR poinformowało, iż projekty POIR.01.02.00-00-0061/16 oraz POIR.01.02.00-00-0063/16 nie podlegały kontroli NCBR na miejscu. Oba projekty są zakończone. Zastępca Dyrektora Biura Dyrektora Centrum i Obsługi Prawnej wyjaśniła również, że Dział Kontroli Projektów w NCBR co roku przeprowadza kontrolę projektów POIR, zgodnie z zatwierdzonym przez Instytucję Zarządzającą POIR (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej) planem kontroli. Do kontroli wybierane są projekty po przeprowadzeniu analizy ryzyka. Wobec czego, nie każdy projekt realizowany w ramach POIR podlega kontroli.

(akta kontroli str. 1070-1072)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie realizacji projektu Swirtex stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Obowiązujące w Spółce zasady/polityka rachunkowości nie były w pełni zgodne z postanowieniami ustawy o rachunkowości w zakresie planu kont. W zakładowym planie kont nie określono zasad klasyfikacji zdarzeń, mimo że stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości Spółka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej: zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte

³⁰ [08/2021\[BR\]Podpisanie przez konsorcjum umowy z Inspektorem Uzbrojenia \(lubawagroup.com\).](#)

³¹ Pismo NCBR z dnia 15 czerwca 2021 r. nr BDP-SKO.12.2021.MG2

zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej. We wskazanym Zarządzeniu nr 4/27.01.2017. również nie określono przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń. Jednocześnie NIK podkreśla, iż powiązanie klasyfikacji zdarzeń z zakładowym planem kont wynika zarówno z treści art. 10 ust. 1 pkt 3 litera a, wiążącej klasyfikację zdarzeń z zakładowym planem kont oraz faktu, że zdarzenia /operacje ujmują się na kontach księgi głównej, a zasady/polityka rachunkowości są wynikającym z właściwych *Wytycznych* wyznacznikiem prawidłowej realizacji projektu finansowanego w ramach programów sektorowych i winny być zgodne z ustawą o rachunkowości.

2.Miranda niezgodnie zasadami konkurencyjności określonymi we właściwych *Wytycznych* przeprowadziła w grudniu 2018 r. postępowanie dotyczące wyboru wykonawcy usługi badawczej dotyczącej opracowania technik pomiarowych i kontrolnych dla systemów maskujących w zakresie średniej i bliskiej podczerwieni. Kryteria oceny ofert zostały określone w sposób odnoszących się do właściwości wykonawcy tj. posiadanie odpowiednich koncesji i akredytacji. Taki sposób określenia kryteriów był niezgodny z pkt 9 lit. d sekcji 6.5.2 *Wytycznych* w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 19 lipca 2017 r., a przedmiot zamówienia nie podlegał przewidzianym w *Wytycznych*... wyłączeniom z określonych zasad konkurencyjności.

2. Projekt Plazma

Opis stanu faktycznego

Projekt pn. *Przeprowadzenie prac B+R przez Spółkę Miranda Sp. z o.o. mających na celu opracowanie i przygotowanie do wdrożenia technologii obróbki powierzchniowej zimną plazmą płaskich wyrobów włókienniczych*, współfinansowany w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, realizowany był w Mirandzie od 1 stycznia 2017 r., a termin zakończenia, zgodnie z aneksem nr 2 z 23 kwietnia 2020 r. do umowy z dnia 7 marca 2017 r. o dofinansowanie projektu, ustalono na 31 marca 2021 r.

Celem projektu jest opracowanie i przygotowanie do wdrożenia technologii obróbki powierzchniowej zimną plazmą płaskich wyrobów włókienniczych – tkanin i dzianin technicznych w celu aktywacji powierzchni dla dalszej obróbki uszlachetniania wyrobów różnymi metodami tj. impregnacji, powlekania, laminacji, natrysku. Efektem realizacji projektu miały być nowe produkty Mirandy, tj. płaskie wyroby włókiennicze cechujące się wysokimi właściwościami fizykochemicznymi, a zastosowane procesy ich uszlachetniania miały pozwolić na zmniejszenie energochłonności oraz emisji szkodliwych substancji do atmosfery podczas ich prowadzenia. Zakładano możliwość zastosowania opracowanych w związku z realizacją projektu Plazma przy produkcji następujących wyrobów: tkaniny, dzianiny na wózki dziecięce i odzież dziecięcą; tkaniny mrozo- i wodoodporne; tkaniny roletowe typu blackout³².

Jednocześnie w wyniku realizacji projektu Plazma założono powstanie stanowiska badawczego, składającego się z innowacyjnego urządzenia do obróbki zimną plazmą³³ wraz z urządzeniem do łączenia powłok – kalandrem, które umożliwi wytworzenie uszlachetnionych wyrobów włókienniczych o płaskiej powierzchni (innowacja produktowa co najmniej w skali polskiego rynku). W projekcie Plazma przewidziano realizację czterech zadań/etapów badawczych.

(akta kontroli, str. 151-153,159-160, 804-805)

2.1 Pozyskiwanie i ewidencjonowanie dofinansowania

³² Tkanina zaciemniająca, nieprzepuszczająca światła.

³³ Innowacyjna plazma niskotemperaturowa działająca pod ciśnieniem atmosferycznym.

Miranda przygotowała i złożyła do NCBR wniosek o dofinansowanie projektu z dnia 15 czerwca 2016 r. w ramach programu INNOTEXTILE. Spółka we wniosku prawdziwie przedstawiła posiadany potencjał naukowy i badawczy, zaplecze techniczne oraz przygotowanie kadry. W dniu 7 marca 2017 r. została podpisana umowa POIR.01.02.00-00-0063/16 pomiędzy Miranda a NCBR. Umowa określała w projekcie Plazma w sposób analogiczny prawa obowiązki stron jak umowa w projekcie Swirtex. W umowie Plazma całkowity koszt realizacji projektu określono w wysokości 2 380,7 tys. zł. Całkowita kwota kosztów kwalifikowalnych wynosiła 2 380,7 tys. zł, przy czym maksymalna kwota wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem na badania przemysłowe wynosiła 379,1 tys. zł, a na prace rozwojowe 1 659,6 tys. zł.

Miranda Sp. z o.o. jako beneficjent projektu: *Przeprowadzenie prac B+R przez Spółkę MIRANDA Sp. z o.o. mających na celu opracowanie i przygotowanie do wdrożenia technologii obróbki powierzchniowej zimną plazmą płaskich wyrobów włókienniczych* (zgodnie z umową realizowanego w okresie 1 stycznia 2017-31 grudnia 2019 r.) zwróciła się w dniu 8 sierpnia 2019 r. do NCBR o określenie okresów kwalifikowalności kosztów w projekcie od 1 stycznia 2017 r. do 28 lutego 2019 r. oraz od 1 grudnia 2019 r. do 30 września 2020 r. (zmiana została zaakceptowana przez NCBR), a następnie zwróciła się w dniu 31 marca 2020 r. o aneksowanie umowy w zakresie określenia okresów kwalifikowalności wydatków w projekcie. Pierwsza zmiana postanowień umowy została wprowadzona na podstawie aneksu nr 1 z dnia 19 sierpnia 2019 r. Druga zmiana została wprowadzona na podstawie aneksu nr 2 z dnia 23 kwietnia 2020 r., okres kwalifikowalności wydatków został przesunięty do 31 marca 2021 r.

Spółka motywowała pierwszą prośbę faktem braku możliwości zakupu u jednego producenta urządzenia do obróbki zimną plazmą oraz sprzętu do następczej obróbki uszlachetniającej, natomiast prośba o zawarcie drugiego aneksu była motywowana problemami z dostawą kalandra³⁴, przez firmę z Włoch w okresie pandemicznym. Maksymalny okres realizacji projektów dopuszczony w regulaminie konkursu Innotextile wynosił trzy lata³⁵. Czas realizacji projektu Plazma po zawarciu pierwszego aneksu z NCBR 3 lata i 9 miesięcy.

Zarząd Mirandy wyjaśnił m.in.³⁶, że Spółka zgadza się, że katalog okoliczności uzasadniających zastosowanie wstrzymania dofinansowania zawiera przede wszystkim przypadki, w których w projekcie mogą występować nieprawidłowości. Miranda zwraca jednak uwagę, że §16 ust. 2 umowy Plazma wskazuje na otwarty katalog przesłanek pozwalających Instytucji Pośredniczącej wstrzymać dofinansowanie, katalog ten ma jedynie charakter przykładowy. Wynika to wprost z treści zdania pierwszego tego postanowienia. W wyjaśnieniach wskazano również, że umowa o dofinansowanie ma charakter cywilnoprawny, mimo że reguluje kwestie związane z dysponowaniem środkami publicznymi. W związku z tym w pierwszej kolejności strony umowy (a zatem m.in. NCBR) decydują co do interpretacji jej treści. Zdaniem Spółki nie ma regulacji, które nakazują zakreślenie okresu kwalifikowalności jako terminu ciągłego, w związku z czym podzielenie okresu kwalifikowalności było dopuszczalne. Jednocześnie w wyjaśnieniach podkreślono, iż ostateczna decyzja dotycząca samego zastosowania instytucji podzielenia (zawieszenia biegu) okresu kwalifikowalności oraz podstawa prawna tego działania leżały w kompetencji Instytucji Pośredniczącej – NCBR.

³⁴ Urządzenie o obrotowych walcach służące m.in. do nadawania połysku i wygładzania folii z tworzywa oraz tkanin, dzianin etc.

³⁵ [Konkurs 1/1.2/2016 INNOTEXTILE \(ncbr.gov.pl\)](https://www.ncbr.gov.pl/konkurs/1/1.2/2016/INNOTEXTILE).

³⁶ Pismo z dnia 24 czerwca 2021 r. podpisane przed dwóch wiceprezesów Spółki.

NIK wskazuje, że powołane przyczyny aneksu numer 1 nie mają charakteru siły wyższej, a zawieszenie okresów kwalifikowalności nie wpływa na czas realizacji projektu określony datami skrajnymi. Jednocześnie NIK przyjmuje do wiadomości, iż ostateczne rozstrzygnięcie w kwestii przedłużenia okresu realizacji projektu Plazma należało do NCBR, aczkolwiek za prawidłową i terminową realizację projektu odpowiada przede wszystkim Beneficjent.

(akta kontroli, str. 107-155, 448-450, 452-453, 758-759, 803-811, 1070-1072)

W trakcie kontroli potwierdzono prowadzenie wyodrębnionej ewidencji przepływu środków otrzymanych w ramach przyznanego dofinansowania w projekcie Plazma.

Zasady/politykę rachunkowości Spółki przedstawiono w części 1.1 dotyczącej projektu Swirtex. Uszczegółowieniem tych zasad wobec projektu POIR.01.02.00-00-0063/16 (Plazma) stanowiącym część zasad/polityki rachunkowości Spółki było Zarządzenie nr 3/27.01.2017 Wiceprezesa Zarządu Spółki działającej pod firmą „Miranda” Spółka z o.o. z siedzibą w Turku, przy ul. Jedwabniczej 1 z dnia 27 stycznia 2017 r. w sprawie określenia Zasad rachunkowości dotyczących rozliczania środków finansowych związanych z realizacją Projektu pt. „Przeprowadzenie prac B+R przez Spółkę Miranda Sp. z o.o. mających na celu opracowanie i przygotowanie do wdrożenia technologii obróbki powierzchniowej zimną plazmą płaskich wyrobów włókienniczych” w ramach działania 1.2 POIR „Sektorowe programy B+R” o numerze POIR.01.02.00-00-0063/16.³⁷

Stosownie do powołanego Zarządzenia w zakresie zasad rachunkowości przyjęto analogiczne zasady jak w Zarządzeniu nr 4/27.01.2017 dookreślającym zasady prowadzenia rachunkowości w projekcie Swirtex. Określono m.in., że wartości niematerialne i prawne sfinansowane częściowo dotacją amortyzują się według zasad ogólnych określonych w ustawie o rachunkowości, a także określono, że wydatki/koszty związane z realizacją projektu powinny być ponoszone z wyodrębnionego konta bankowego/księgowego projektu.

Niewykorzystane na bieżąco zaliczki w projekcie Plazma Miranda zwracała do NCBR. Łącznie zwrócono 125,2 tys. zł. Per-saldo środków jakie NCBR przekazało w projekcie Plazma wyniosło 761,5 tys. zł i było zgodne z kwotą dofinansowania prezentowaną w raporcie końcowym z realizacji projektu.

(akta kontroli, str.683-684, 760-761)

2.2 Wydatkowanie środków na realizację projektu

Zrealizowane przez Spółkę w podziale na kategorie koszty całkowite, kwalifikowalne i dofinansowanie w projekcie, były następujące:

- Koszty operacyjne: 1 694,2 tys. zł wydatki całkowite, 993,9 tys. zł koszty kwalifikowalne, 433,6 tys. zł dofinansowanie;
- Wydatki rozliczane ryczałtowo³⁸: 251,4 tys. zł wydatki całkowite, 251,4 tys. zł koszty kwalifikowalne, 114,3 tys. zł dofinansowanie;
- Wynagrodzenia: 699,6 tys. zł wydatki całkowite, 485 tys. zł koszty kwalifikowalne, 239 tys. zł dofinansowanie.

Łącznie wydatki całkowite w projekcie Plazma wyniosły 2 645,2 tys. zł, koszty kwalifikowalne 1 730,3 tys. zł, a dofinansowanie 786, 9 tys. zł

Największe wydatki jednostkowe w projekcie Plazma zostały poniesione na zakup urządzeń generatora plazmy o wartości 40 tys. zł oraz zakup kalandra w wysokości

³⁷ Zwane dalej: Zarządzeniem nr 3/27.01.2017

³⁸ Do kosztów ogólnych rozliczanych w projekcie Plazma ryczałtowo należały m.in.: koszty zużytej energii elektrycznej, ogrzewania zakładu, zużytej wody, ubezpieczeń majątkowych, wynagrodzenia osób rozliczających projekt.

282,5 tys. euro oraz wartości niematerialne i prawnej, know-how w zakresie opracowania technik procesów wytwórczych.

Powyższe wydatki zostały rozliczone jako koszty kwalifikowalne w ramach projektu Plazma jako elementy służące do budowy i na stałe zainstalowane w instalacji badawczej do prowadzenia procesów obróbczych płaskich materiałów włókienniczych - odpowiednio w wysokości: 40 tys. zł (generator plazmy) oraz 770 tys. zł (kalander).

(akta kontroli, str. 294-295)

Badaniem kontrolnym objęto rozliczone w projekcie Plazma koszty instalacji badawczej w wysokości 810 tys. zł oraz zakupu wartości niematerialnej i prawnej w wysokości 60 tys. zł, tj. łącznie koszty w wysokości 870 tys. zł, co stanowiło 70% wszystkich, poza kosztami wynagrodzeń, kosztów kwalifikowalnych w projekcie Plazma.

W wyniku kontroli ustalono, że:

- koszty związane były z realizowanym projektem i poniesione w okresie kwalifikowalności, a wydatki rzeczowe zostały opłacone;
- dowody księgowe poddawano kontroli merytorycznej i formalno-rachunkowej,
- przy udzielaniu zamówień zostały zachowane zasady konkurencyjności, efektywności, jawności postępowania, a tryb zamówienie z wolnej ręki został wybrany w sposób uzasadniony i prawidłowy (przy zamówieniu generatora plazmy w terminie wskazanym w ogłoszeniu tj. w dniach 17-25 września 2018 r. nie wpłynęła żadna oferta), dlatego następnie dokonano zakupu „z wolnej ręki”.

W związku z zakupem know-how w projekcie Plazma Miranda uzyskała w dniu 24 października 2017 r. zgodę od NCBR na jego nabycie od konkretnego podmiotu, który nie spełniał kryteriów określonych dla jednostek naukowych we właściwych *Wytycznych...* oraz uzyskała zgodę na rozliczenie know-how w formie odpisów amortyzacyjnych w projekcie Plazma.

Przedmiotem weryfikacji NCBR był wniosek o płatność nr POIR.01.02.00-0063/16-007. W jego wyniku stwierdzono nieprawidłowość, skutkującą koniecznością zwrotu części dofinansowania, w zakresie odpisów amortyzacyjnych know-how dotyczącego opracowania technik procesów obróbczych. NCBR stwierdziło w piśmie z dnia 28 maja 2018 r. m.in. że użyto niewłaściwej stawki amortyzacji bilansowej w 400%, która była niezgodna m.in. z uzasadnieniem faktycznym dla zastosowania tak wysokiego odpisu. Jednocześnie NCBR wskazało, iż przyjęcie *know-how* do używania nastąpiło w dniu 31 października 2017 r., a zatem zgodnie z zasadami rachunkowości pierwsze odpisy amortyzacyjne mogły zostać dokonane w następnym miesiącu tj. w listopadzie 2017 r. Miranda dokonała pierwszych odpisów amortyzacyjnych w październiku 2017 r. Na podstawie wyników weryfikacji NCBR wezwała do zwrotu kwoty 45,6 tys. zł (na którą składało się 39 tys. zł dofinansowania do wydatków bezpośrednich oraz 6,6 tys. zł dofinansowania do ryczałtu kosztów ogólnych).

W odpowiedzi z dnia 14 czerwca 2018 r. Miranda wskazała³⁹, iż w trakcie weryfikacji powołanego wniosku o płatność NCBR odwołało się do postanowień ustawy o rachunkowości, podczas gdy polityka rachunkowości Mirandy oparta jest na zasadach sformułowanych w Załączniku Międzynarodowe Standardy Rachunkowości do rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1126/2008 z dnia 3 listopada 2008 r. przyjmującego określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady.⁴⁰ Zdaniem Spółki do oceny prawidłowości postępowania Spółki w sferze dokonywanych rozliczeń w projekcie Plazma mogły zostać zastosowane niewłaściwe przepisy o rachunkowości tj. nieobowiązujące Spółkę.

³⁹ Pismo Zarządu Mirandy z dnia 14 czerwca 2018 r. do NCBR, znak sprawy: DF-SFPO.4212.192.2018.

⁴⁰ Dz. Urz. UE L 320 z 29.11.2008 r., s. 1, ze zm.

Odnosząc się do kwestii rozliczenia odpisów amortyzacyjnych know-how w projekcie Plazma Spółka wskazała, iż stosownie do MSR 38 możliwość zaliczenia do wartości niematerialnej określonego składnika nie jest uzależniona od okresu użytkowania takiego składnika. Zgodnie z punktem 88 MSR 38: Jednostka ocenia, czy okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest określony czy nie określony – jaka jest jego długość lub liczba jednostek produkcji lub podobnych tworząca ten okres.

Natomiast w kwestii terminu dokonania pierwszego odpisu od know-how (wartości niematerialnej i prawnej) Miranda zaznaczyła w piśmie do NCBR, iż prawidłowo dokonała odpisu od przedmiotowej wartości niematerialnej i prawnej (WNIIP) w miesiącu przyjęcia tej wartości do używania, tj. w którym była ona gotowa do użycia. Zgodnie z punktem 97 zdanie 2 MSR 38: Amortyzację rozpoczyna się w momencie, gdy składnik aktywów jest gotowy do użycia, tzn. kiedy składnik ten znajduje się w miejscu i stanie umożliwiającym użytkowanie go przez kierownictwo. Zdaniem Spółki brzmienie MSR 38 wskazuje więc wprost, że dokonywanie odpisów amortyzacyjnych może nastąpić już w momencie, gdy składnik aktywów gotowy jest do użycia, zatem nawet wcześniej niż w miesiącu przyjęcia do używania tej wartości niematerialnej i prawnej.

W wyniku przedłożonych wyjaśnień Spółki NCBR/Instytucja Pośrednicząca odstąpiło w piśmie z dnia 1 sierpnia 2018 r. od wezwania Mirandy/beneficjenta do zwrotu środków.

(akta kontroli str. 295-422, 626-640, 779-789)

Wyjaśniając dla kontroli przyjęte zasady amortyzacji rozliczonego w projekcie Plazma know-how Zarząd Mirandy wskazał⁴¹ na argumentację zawartą w piśmie do NCBR z dnia 14 czerwca 2018 r.

NIK wskazuje, iż przyjęty i rozliczony w projekcie Plazma sposób amortyzacji był niezgodny z przyjętymi w Spółce zasadami rachunkowości, gdyż naruszał przepisy ustawy o rachunkowości obowiązujące Spółkę w tym zakresie.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 3/27.01.2017 stanowiącym część zasad/polityki rachunkowości Spółki: Wartości niematerialne i prawne sfinansowane częściowo dotacją amortyzuje się według zasad ogólnych określonych w ustawie o rachunkowości. Zaliczoną do przychodów międzyokresowych kwotę dotacji otrzymanej ujmuje się w pozostałych przychodach operacyjnych na przestrzeni okresów proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych.

Powyższe brzmienie powołanego Zarządzenia wskazuje na potrzebę stosowania wobec nabywanych w projekcie Plazma WNIIP przepisów ustawy o rachunkowości dotyczących ogólnych zasad amortyzacji. Zdaniem NIK oznacza to, że zastosowanie m.in. w projekcie Plazma mają ogólne zasady ustawy o rachunkowości w zakresie definiowania WNIIP oraz ich amortyzacji, natomiast określone w art. 2 ust. 3 ustawy o rachunkowości pierwszeństwo MSR ma charakter szczególny. Jednocześnie NIK podkreśla, iż zgodnie z *Wytycznymi* w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na latach 2014-2020⁴², do których stosowania Miranda zobowiązała się do ich stosowania w umowie o dofinansowanie, WNIIP została zdefiniowana zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy o rachunkowości jako nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, w szczególności: autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, know-how. Oznacza to, iż warunkiem uwzględniania jak i rozliczania WNIIP

⁴¹ Pismo Zarządu Spółki z dnia 1 lipca 2021 r., podpisane przez dwóch wiceprezesów zarządu Spółki.

⁴² [Wytyczne w zakresie kwalifikowalności \(funduszeuropejskie.gov.pl\)](http://funduszeuropejskie.gov.pl).

w projekcie Plazma jest spełnienie powyższych wymogów definicyjnych określonych w art. 3 ust. 1 pkt 14, także przy określeniu sposobu dokonywania odpisów amortyzacyjnych.

A zatem dokonanie pierwszego odpisu amortyzacyjnego know-how już październiku 2017 r. było niezgodne z ustawą o rachunkowości, gdyż zgodnie z art. 32 ust. 1 w związku z art. 33 ust. 1 rozpoczęcie amortyzacji know-how (WNIp) następuje nie wcześniej niż po przyjęciu środka trwałego do używania. Know-how zostało przyjęte do używania w dniu 31 października 2017 r., a zatem rozpoczęcie amortyzacji mogło nastąpić nie wcześniej niż po tym dniu, tj. w dniu 1 listopada 2017 r.

Jednocześnie przyjęcie przez Spółkę trzymiesięcznego okresu użytkowania know-how - od października 2017 r. do grudnia 2017 r. według stawki do amortyzacji bilansowej było również niezgodne z ustawą o rachunkowości, gdyż stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 14 wartości niematerialne i prawne są to nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, w tym m.in. know-how. Spółka określiła trzymiesięczny okres użytkowania know-how zaliczanego do wartości niematerialnych i prawnych.

Nie stwierdzono w kontroli projektów w Spółce przypadków zmaterializowania się ryzyka podwójnego dofinansowania.

(akta kontroli, str. 623-625)

Kontroli poddano próbę wynagrodzeń w kwocie 65 tys. zł⁴³, co stanowiło 13,4 % całości wydatków kwalifikowalnych na wynagrodzenia. Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości.

(akta kontroli, str.1072)

2.3 Rezultaty osiągnięte przez beneficjenta

Miranda zrealizowała projekt Plazma zgodnie z umową zawartą z NCBR i wnioskiem o dofinansowanie stanowiącym integralny załącznik umowy. W ramach realizacji określonych we wniosku zadań Beneficjent w zadaniu nr 1 opracował m.in. wstępny zarys projektu budowy urządzenia do obróbki zimną plazmą wyrobów włókienniczych o szerokości 300 cm, a realizując zadanie nr 2 nabył know-how w zakresie opracowania tkanin obróbczych. Następnie po zakupie know-how Spółka na podstawie dostarczonej wiedzy opracowała technologie aktywacji powierzchniowej uszlachetnianych płaskich wyrobów włókienniczych. Natomiast realizacja zadania nr 3 polegała m.in. na zakupie elementów składowych instalacji badawczej składającej się z generatora zimnej plazmy i kalandra.

W wyniku przeprowadzonych w dniu 18 czerwca 2021 r. oględzin, ustalono co następuje.

Instalacja składa się z generatora plazmy zimnej (przygotowanego w wersji prototypowej na potrzeby Miranda sp. z o.o.) oraz kalandra (urządzenie składające się z systemu obrotowych walców służące do m.in. wygładzania, łączenia materiałów tekstylnych, np. tkanin polimerowych) zakupionego u włoskiego producenta. Urządzenia te zostały wyprodukowane odpowiednio: w 2018 r. oraz w 2020 r. Instalacja do obróbki zimną plazmą znajduje się na terenie hal fabrycznych Miranda Sp. z o.o., w części hal: wydział chemicznej obróbki włókien.

Zasadniczo praca instalacji polega na odpowiednim oddziaływaniu plazmy/zjonizowanych gazów („[...]”⁴⁴) z generatora na powierzchnię materiału tekstyl-

⁴³ Wydatki kwalifikowalne na wynagrodzenia ujęte we wnioskach o płatność 4.5 i 4.22.

⁴⁴ W treści wystąpienia pokontrolnego NIK wyłączyła jawność informacji ustawowo chronionych, stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U z 2020 r. poz. 2176 ze zm.) i art. 381 ust. 1 w związku z art. 365 pkt 11 ustawy z dnia 20 lipca

nego („[...]”). Działanie to aktywuje daną powierzchnię („[...]”), co powoduje, iż staje się odpowiednio łatwiejsza w obróbce i mniej energochłonna. Jednocześnie mniej surowców np. wody jest potrzebnych do właściwego przygotowania m.in. tkaniny. Aktywacja powierzchni ogranicza potrzebny zakres płukania materiałów poddawanych danej obróbce, co ma ograniczać również obciążenia środowiskowe.

Następnie zaktywowany materiał poddawany jest założonemu procesowi technologicznemu np. łączenia z innymi materiałami za pomocą specjalnych klejów („[...]”), nakładania farby lub/i materii nadającej powierzchni odpowiednie właściwości m.in. poprzez powlekanie, nanoszenie apretury. Następnie tak przygotowana tkanina (lub inny materiał) jest poddawana obrabianiu w kalandrze poprzez jej dociskanie z różną siłą, pod różnym kątem przez pracujące w kalandrze walce. Opisana instalacja wymaga obsługi przez jedną – dwie osoby.

Kontrolującemu, w trakcie oględzin, zostały okazane m.in. folie o różnych właściwościach także poddawane obrabianiu wraz z np. tkaninami/dzianinami w wyżej opisanej instalacji. W trakcie oględzin realizowany był proces wytwarzania półproduktu przeznaczonego do celów wojskowych zgodnie z opracowaną i przygotowaną do wdrożenia w ramach realizacji projektu technologią: „Opracowanie i przygotowanie do wdrożenia technologii obróbki zimną plazmą dla produkcji półproduktu do produkcji materiału do celów wojskowych”.

W zadaniu nr 4 dokonano analizy porównawczej wyników badań przed i po obróbce zimną plazmą. W wyniku badań porównawczych stwierdzono m.in. możliwość opracowania technologii wyrobów laminowanych, które opracowano i przygotowano do wdrożenia. (akta kontroli, str. 482-490, 806-plik elektroniczny nr 124)

W sporządzonej w dniu 31 marca 2019 r. „Informacji końcowej z realizacji projektu o nr POIR. 01.02.-00-00-0063/16 w ramach działania 12. Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój” wskazano m.in., że Spółka zrealizowała założony wskaźnik produktu – inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw tj. wkładu własnego wniesionego przez Beneficjenta w ramach realizacji projektu Plazma – w 83,60%. Mniejsze koszty kwalifikowalne skutkowały mniejszą kwotą dofinansowania oraz mniejszym udziałem środków własnych Spółki. Zaistniała sytuacja wynikała z poczynionych w trakcie realizacji projektu oszczędności.

W wyniku analizy kontrolnej stwierdzono, iż mimo rozpoczęcia od dnia 1 kwietnia 2021 r. okresu trwałości została zatrudniona tylko jedna osoba we właściwym dziale B+R. W wyjaśnieniach Spółka wskazała na przyczyny wynikające z uwarunkowań sytuacji pandemicznej⁴⁵.

Spółka prowadzi prace nad zgłoszeniem do Urzędu Patentowego RP wzoru użytkowego, który będzie dotyczył tkanin blackoutowych.

(akta kontroli, str. 806- plik elektroniczny nr 124)

2.4 Raportowanie stanu realizacji projektu

Zgodnie z § 12 umowy z dnia 7 marca 2017 r. o dofinansowanie projektu w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój Miranda była zobowiązana do przedkładania raportów z realizacji zadań. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Wobec raportów z realizacji projektu nr POIR.01.02.00-00-0063/16 (Plazma) NCBR nie formułowało uwag dotyczących raportów rocznych bądź raportu końcowego.

2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 ze zm.) oraz w związku z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1913 ze zm.), w interesie Miranda Sp. z o.o. w Turku poprzez ich anonimizację i zastąpienie oznaczeniem „[...]”.

⁴⁵ Pismo z dnia 10 sierpnia 2021 r. podpisane przez dwóch wiceprezesów zarządu.

NCBR otrzymało informację końcową z realizacji projektu Plazma nr POIR.01.02.00-0063/16 w dniu 30 marca 2021 r. (wiadomość przesłana w SL). *Informacja* końcowa została przekazana do opinii eksperta zewnętrznego. Po uzyskaniu pozytywnej opinii będzie możliwe zakończenie rozliczania końcowego projektu.

(akta kontroli str. 141, 806- plik elektroniczny nr 111-122)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie realizacji projektu Plazma stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Spółka niezgodnie z przyjętymi zasadami/polityką rachunkowości, w tym w szczególności z Zarządzeniem nr 3/27.01.2017, a także właściwymi *Wytycznymi* dokonała odpisów wartości niematerialnej i prawnej (know-how) o wartości 60 tys. zł. NIK wskazuje, iż stosownie do postanowień powołanego zarządzenia wartości niematerialne i prawne sfinansowane częściowo dotacją amortyzuje się według zasad ogólnych określonych w ustawie o rachunkowości. Dokonując odpisów amortyzacyjnych know-how Miranda nie uwzględniła właściwych przepisów ustawy o rachunkowości tj. art. 32 ust. 1 oraz art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy, do których stosowania była zobligowana zgodnie z właściwymi *Wytycznymi* oraz Zarządzeniem nr 3/27.01.2017.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnioskuje o:

- Wnioski
1. Zapewnienie zgodność Polityki rachunkowości Spółki z wymaganiami określonymi w art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości poprzez uzupełnienie opisu zakładowego planu kont o przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń;
 2. Konsultowanie z NCBR przyjętych zasad w postępowaniach zakupowych, w zakresie ich zgodności z zasadą konkurencyjności, w przypadku wątpliwości, bądź wystąpienia zdarzeń nieprzewidzianych;
 3. Dokonywanie odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych i prawnych w realizowanych projektach współfinansowanych ze środków publicznych zgodnie z właściwymi *Wytycznymi* oraz ustawą o rachunkowości.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 15 września 2021 r.

Kontroler
Krzysztof Madej
Doradca ekonomiczny
-//-

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektora Maciej Maciejewski
z up.: p.o. Wicedyrektora
Michał Wilkowicz
-//-

.....
podpis